

**Wandeling n° 12 :**

**Al basse Hé :**

*Durbuy*

**Bewegwijzering :** 

Deze wandeling te midden van het oude dorpsgedeelte van Heyd neemt je mee langs een netwerk van hagen. Deze hagen, waarvan we het nut vergeten zijn, zijn echt wel belangrijk in een landschap waar landbouw en veeteelt heersen.

*Vertrek :* Heyd (Col du Rideux)

Hoogte : 375 m

*Afstand :* 4,5 km

*Duur :* 1u 30

*Moeilijkheidsgraad :* gemiddeld

*Aard van de wandeling :* bos –  
schaduwrijke plekjes – merkwaardige  
uitzichten

Even nadat je de weg hebt verlaten die afzakt naar het charmante dorpje Fanzel kan je links en rechts de “myrtillers” of bosbessen zien. De bessen zijn rijp in de zomer en bevatten vitamines C en D. De bosaardbei houdt van een kalkrijke grond en is hier eveneens terug te vinden (de bloei begint in maart). We bevinden ons hier namelijk aan de rand van de “Calestienne”, een grote strook met kalkrijke ondergrond. Onze wandeling loopt verder over deze kalkstrook.

Het Ardeense bos, een gebied waar vroeger veel doorgang was, heeft in de Middeleeuwen plots zijn ontwikkeling zien stoppen. Dit kwam door de barbaarse vijandelijke invallen. Vanaf toen werd het bos van de buitenwereld afgesloten. Het werd een sombere, mysterieuze en beangstigende plek waar niemand zich nog riskeerde. Onder druk en door een gebrek aan middelen, wordt de kerk de grootste vijand van het bos. De kerk begint stukken te ontbossen om de grond te kunnen verbouwen.... In enkele eeuwen is het immense bos in stukjes verbrokkeld. Tot op de dag dat de gebruikers van deze gronden beginnen te klagen... Dit heeft tot gevolg dat de landbouw zich beter gaat ontwikkelen : de boeren zien zich genoodzaakt om de oude gronden beter te bewerken. De vernielingen blijven duren tot in de 19<sup>e</sup> eeuw. Men dringt aan op een algemeen verantwoorde aanpak : we moeten de Ardennen weer bebossen. Hiervoor werden wetenschappelijke argumenten aangehaald, de invloed van het bos op de waterlopen was er zo één. Inderdaad, hellingen met onvoldoende vegetatie worden door hevige regenbuien weggeveegd en verwoesten zo alles op hun weg. Meer nog, de ondergrondse watervoorraden worden niet meer van nieuw water voorzien en de grond gaat volledig uitdrogen...

Vanaf dat je het bos hebt verlaten, krijg je een meer open landschap dat wordt verdeeld door een netwerk van hagen. Deze hagen zorgen voor een ecologisch evenwicht. Ze zorgen voor de zuivering van het water door fosfaten, nitraten en andere milieuonvriendelijke stoffen op te nemen. Ze zorgen ervoor dat de grond langs beken niet verder wordt uitgesleten en dat het water beter wordt opgenomen in de grond. Op die manier voorkomen ze ook overstromingen. De hagen breken de wind en voorkomen zo een te grote uitdroging van de grond. Dicht bij de hagen worden zo meerdere plekken met een microklimaat gecreëerd. De hagen beperken eveneens de verspreiding van ziekten bij zowel vee als gewassen. Ze bewaren en herbergen een biodiversiteit van planten en dieren zoals de haas, de egel en de melodieuze “linotte” of kneu (zangvogel).

De bekendheid van de kneu eindigt bij zijn naam.... Maar weinig mensen kennen dit levendige aardkleurige vogeltje. Heel speels zoekt hij overdag naar voedsel op de grond. Na een eerste leg eind april volgt er een tweede in de loop van juni. Het spreekwoord “tête de linotte” (zich gedragen als een kip zonder kop) vindt waarschijnlijk in deze drukke legperiode haar origine : de onbezorgde nestbouwer verbergt zijn nieuwe woonst zo slecht dat eender welke indringer of roofdier het kan vernielen of de kroost kan nuttigen.

De hagen zijn meestal samengesteld uit meidoorn (witte doornen), de bloei is van april tot mei en sleedoorn (zwarte doornen). De bloesem van de sleedoorn bloeit nog vóór de blaadjes komen. De vruchten worden gebruikt om sleepruimenjenever te maken, een alcohol die zeer gewaardeerd wordt in de omliggende dorpen. Wees voorzichtig en drink met mate!

De wilde kersenboom zorgt met z'n vruchten voor een grote voedselbron voor verschillende diersoorten die hier leven. De vogels garanderen en verspreiding van deze boom naar de andere werelddelen. In tegenstelling tot de wilde kersenboom zorgt de rozenbottel (cynorrhodon of eglantier) nog tot het einde van de winter voor de nodige vruchtjes. Zelfs een wilde perenboom kan je hier terugvinden : je herkent hem gemakkelijk aan de kleine peertjes die rijpen vanaf juni tot september. Enkel in een uitzonderlijk biotoop zal deze boom zich natuurlijk ontwikkelen.

Bij helder weer heb je langs deze hagen een adembenemend zicht : je kan Sart-Tilman waarnemen, de rookpluimen van de centrale van Tihange maar zeker de nabije omgeving met dorpen zoals Izier (met een middeleeuwse toren) en Herbet (grote uitgestrekte velden).